

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

**ODBOR ZA JAVNI NADZOR
REVIZORSKE KOMORE, DRUŠTAVA ZA REVIZIJU I OVLAŠTENIH REVIZORA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

IZVJEŠTAJ O RADU

2016. GODINA

Broj: 01-02-15/17

Sarajevo, 30.03.2017. godine

Izveštaj o radu Odbora za javni nadzor sadrži sljedeće dijelove:

1. Uvod
 2. Pravni položaj, organizacija i zadaci
 3. Aktivnosti Odbora u 2016. godini
 4. Finansijski plan Odbora i njegovo izvršenje za 2016. godinu
- Prilog:
- Finansijski plan Odbora za 2017. godinu
 - Program rada Odbora za 2017. godinu
 - Pregled dnevnog reda održanih sjednica Odbora tokom 2016. godine.

1. UVOD

Najznačajnije aktivnosti Odbora za javni nadzor u 2016. godini su:

- Razmatranje akata Revizorske komore Federacije BiH (u daljem tekstu: Komora) i davanje mišljenja i prijedloga za unapređenje akata Komore.

Odbor za javni nadzor je tokom 2016. godine razmatrao akte Komore i to: Minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada; Pravilnik o minimalnom obliku i sadržaju dokumentacije revizije; Statut Komore; Pravilnik o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora zajedno sa Godišnjim upitnikom Komore za potrebe nadzora i Minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora te je davao mišljenja i sugestije za poboljšanje i unapređenje istih.

- Obavljanje direktnog nadzora nad registracijom društava za reviziju i ovlaštenih revizora u Federalnom ministarstvu finansija

Odbor za javni nadzor je, na osnovu ovlaštenja iz člana 66. stav (3) tačka 1) Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09), 10.6.2016. godine obavio nadzor u Federalnom ministarstvu finansija. Predmet nadzora je bio provjera postupanja u skladu sa odredbama člana 55, 56, 57. i 58. Zakona i odredbama Pravilnika o načinu i uslovima izdavanja, obnavljanja i oduzimanja licenci ovlaštenim revizorima i društvima za reviziju („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/10, 42/10, 17/13 i 55/13), a vezano za izdavanje i oduzimanja licenci za rad društvima za reviziju i vođenje Registra društava za reviziju, te izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izvještaja ovlaštenim revizorima, kao i vođenje Registra ovlaštenih revizora.

Nadzor je proveden na bazi slučajno odabranog uzorka, a o utvrđenim činjenicama sačinjen je zapisnik, te je izvještaj o nadzoru, zajedno sa preporukama Odbora, upućen Ministarstvu.

- Pregledanje i razmatranje pojedinačnih zapisnika Komisije za nadzor i provjeru kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora o kontroli društava za reviziju izvršenih tokom 2016. godine i davanje mišljenja na iste

Odbor za javni nadzor je u 2016. godini razmatrao i Zapisnike o provedenim kontrolama društava za reviziju, dostavljene od strane Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora, nakon čega je i Predsjednik Komisije pozvan na sjednicu Odbora kako bi članove Odbora bliže upoznao sa radom Komisije i izazovima u radu. Odbor je dao i sugestije vezano za dostavljene zapisnike.

- Učešće na Okruglom stolu organizovanom 05.04.2016. godine u Federalnom ministarstvu finansija na temu Novog zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH

Dana 05.04.2016. godine u Ministarstvu je održan Okrugli sto na temu radnog teksta Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, kome su, pored predstavnika Ministarstva, učešće uzeli predstavnici Svjetske banke, Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH, Komore, Agencije za nadzor osiguranja FBiH, te ispred Odbora za javni nadzor gosp. Haris Jahić i g-đa. Safija Žilić. S obzirom na kratak period između datuma kada je tekst Zakona dostavljen i datuma održavanja sastanka, svi učesnici su iznijeli zamjerku smatrajući da, obzirom da se radilo o kratkom roku, nije bilo moguće napraviti ozbiljan osvrt na tekst Zakona. Svi učesnici su primjetili određene pozitivne pomake predloženog teksta Zakona u odnosu na važeći, a što je istaknuto u pojedinačnim izlaganjima učesnika, ali su istovremeno iznesene i određene primjedbe na tekst Zakona. Tom prilikom predstavnici Ministarstva istakli su da su određene pismene sugestije i primjedbe ugradili u tekst Zakona, te je postignut dogovor o tome da se takav, korigovani tekst dostavi svim učesnicima sastanka i određen je rok, do kraja mjeseca aprila 2016. godine, za dostavljanje sugestija i primjedbi od strane učesnika na sastanku, te je Odbor u datom roku i dostavio sugestije.

- Učešće na ministarskoj konferenciji u Beču, 27.04.2016. godine, u organizaciji Svjetske banke – Centra za reformu finansijskog izvještavanja iz Beča

Ispred Odbora je g-đa. Safija Žilić učestvovala na Ministarskoj konferenciji u Beču u organizaciji i po pozivu Svjetske banke, zajedno sa predstavnicima državne i entiteskih vlasti BiH, te predstavnicima profesionalnih tijela računovođa i revizora. Tema navedene konferencije bila je Finansijsko izvještavanje-reforma u Evropi i Centralnoj Aziji, u okviru koje se razgovaralo o ulozi finansijskog izvještavanja na ekonomski razvoj zemalja i prioritetima u toj reformi, te mogućnostima kako da javni sektor pomogne razvoju privatnog sektora. Pored predstavnika Svjetske banke i učesnika sa državnog i entiteskog nivoa vlasti BiH, učestvovali su i predstavnici iz 27 država. Tom prilikom upoznala je gosp. Željka Jovića, člana Odbora za javni nadzor iz Republike Srbije, te iskazala spremnost da se u skorije vrijeme dogovori susret članova Odbora i članova Odbora Republike Srbije radi razmjene iskustava.

- Učešće na Regionalnoj konferenciji o javnom nadzoru nad revizijom, koja je održana 28. i 29.07.2016. godine u Podgorici.

Regionalne konferencije na temu javnog nadzora i kontrole kvaliteta rada revizorskih društava održane u Podgorici

U ime Odbora je g-đa. Safija Žilić prisustvovala Regionalnoj konferenciji o javnom nadzoru nad revizijom, koja je održana 28. i 29.07.2016. godine u Podgorici, koju je

ocijenila kao vrlo korisnu obzirom da su učestvovali predstavnici iz zemalja okruženja (Hrvatska, Srbija, Makedonija, Crna Gora) te su se razmijenila međusobna iskustva. Predstavnik iz Makedonije je na konferenciji rekao da njihov Odbor za javni nadzor koji je formiran kao savjetodavno tijelo već ima potpisane ugovore o saradnji sa zemljama regiona. Samu konferenciju je ocijenila kao vrlo uspješnu te je izražena potreba da se Komisiji za nadzor sugeriše uspostava kontakata i otvaranje saradnje sa zemljama u okruženju u kojima su već vidljivi pozitivni efekti nadzora.

1. PRAVNI POLOŽAJ, ORGANIZACIJA I ZADACI

Odredbama člana 66. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09 - u daljem tekstu: Zakon) propisano je da javni nadzor nad Revizorskom komorom FBiH, društvima za reviziju i ovlaštenim revizorima provodi Odbor za javni nadzor.

Prema Zakonu, Odbor ima pet članova koje na prijedlog Federalnog ministra finansija (dalje: Ministar), imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH. Odbor donosi odluke konsenzusom. Članovi Odbora moraju biti eksperti iz oblasti revizije koji posjeduju znanje iz tog područja i koji nisu profesionalno angažovani u provođenju revizije.

Vlada Federacije BiH je, na prijedlog Ministra, Rješenjem: V broj: 1168/2013. od 23. 10.2013. godine, koje je objavljeno u Službenim novinama, imenovala Odbor za javni nadzor u sastavu: Haris Jahić, Nedžad Tuće, Željko Šain, Safija Žilić i Željko Bošnjak.

Sredstva za finansiranje aktivnosti Odbora obezbjeđuju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine. Sjednice Odbora održavane su u prostorijama Federalnog ministarstva finansija (dalje: Ministarstvo), koje pruža neophodnu administrativno-tehnički podršku potrebnu za nesmetan rad Odbora.

Prva, konstitutivna, sjednica Odbora za javni nadzor održana je 21.01.2014. godine. Organizacija, način rada, prava i obaveze Odbora za javni nadzor uređeni su Poslovníkom Odbora koji je donesen na osnovu Zakona i dostavljen na saglasnost Ministru Vlade Federacije BiH.

Prema Zakonu, Odbor je dužan dostaviti izvještaj o radu za proteklu godinu i izvršenju finansijskog plana, putem Ministarstva, Vladi Federacije BiH na razmatanje i prihvatanje, najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Također, program rada i finansijski plan za narednu godinu Odbor je obavezan dostaviti Vladi Federacije BiH, najkasnije do 31. decembra tekuće godine, što je Odbor, 22.12.2016. godine i učinio.

Program rada i Izvještaj o radu Odbora, moraju, prema Zakonu, biti objavljeni na internetskim stranicama Ministarstva i Vlade Federacije BiH.

S obzirom na propisano u Zakonu i Poslovníku o radu, Odbor:

1. vrši provjeru i nadzor u skladu sa članom 66. Zakona,

2. prati provedbu propisa iz oblasti računovodstva i revizije, predlaže njihove izmjene i dopune, te sudjeluje u postupku izrade nacrt propisa putem svojih članova,
3. u svrhu provedbe ovlaštenja, po službenoj dužnosti ili na prijedlog zainteresovane strane, po pravu nadzora, može predložiti Komori da poništiti, ukine ili izmijeni akte Komore,
4. može naložiti inspekcijski nadzor revizorskih društava i i ovlaštenih revizora putem Komore, stručnih lica ili nadležnih državnih institucija.

Odbor razmatra godišnji izvještaj o radu Komore, koji je Komora dužna dostaviti Odboru u roku od 15 dana od usvajanja na Skupštini Komore i o istome daje mišljenje koje se, zajedno sa izvještajem Komore, uz posredovanje Ministarstva, dostavlja Vladi Federacije BiH.

U cilju provođenja javnog nadzora Odbor može, prema potrebi, tražiti odgovarajuće izvještaje i podatke o aktivnostima Komore.

Dalje, Odbor daje mišljenje na:

- Statut Komore,
- pravila nadzornog i kontrolnog postupka i metodologije za obavljanje provjere kvaliteta rada koje donosi Komora,
- akt o obliku i sadržaju radne dokumentacije revizora,
- program rada i razvoja Komore,
- godišnje izvještaje o radu Komore,
- odabir zaposlenika Komore, koji obavljaju ovjeru kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora, imenovanih od strane Upravnog vijeća Komore i
- odluku o iznosu revizorske naknade.

Ako u provedbi javnog nadzora Odbor ocijeni da postoji osnovana sumnja u nezakonitosti i nepravilnosti koje proizlaze iz provođenja javnih ovlaštenja od strane Komore:

- zatražit će izvještaje i druge podatke o uočenim mogućim nepravilnostima,
- predložit će mjere radi njihovog otklanjanja,
- pokrenut će postupak za utvrđivanje odgovornosti zaposlenika Komore,
- tražit će sazivanje Skupštine Komore ukoliko je to potrebno radi zaštite zakonitosti i dobrobiti revizorske struke,
- obavijestit će Ministarstvo i
- poduzet će druge mjere iz svoje nadležnosti.

Odbor, kontinuirano, prema propisanom, treba da prima obavijesti od Revizorske Komore vezano za nadzor rada i provjeru kvalitete rada revizorskih društava i

ovlaštenih revizora, o prekršajnim postupcima i drugim preuzetim mjerama da se uklone i sankcionišu utvrđene nepravilnosti.

Odbor prema Zakonom propisanom obavezan je na saradnju sa nadzornim tijelima u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu, državama članicama Evropske unije i trećim zemljama, posebno u slučajevima utvrđivanja određenih nepravilnosti u radnjama društava za reviziju i ovlaštenih revizora.

Odbor, također, daje prethodnu saglasnost Ministarstvu da, na prijedlog Komore i na osnovu iskazane potrebe u toku provedene naknadne provjere i rezultata provjere, donese akt kojim će odlučiti o brisanju iz registra društva za reviziju i/ili proglasiti, ranije izdatu licencu ili odobrenje, nevažećim.

2. AKTIVNOSTI ODBORA U 2016. GODINI

Tokom 2016. godine, Odbor je održao jedanaest sjednica (X-XX).

Sjednice Odbora održavane su u prostorijama Federalnog ministarstva finansija, uz administrativno-tehničku pomoć ovog Ministarstva.

Na desetoj sjednici Odbora, koja je održana 03.02.2016. godine Odbor je razmatrao prijedloge vezano za rad i dalje aktivnosti Odbora, a vezano za ispunjavanje zakonske obaveze podnošenja Izvještaja o radu za prethodnu godinu u zakonski predviđenom roku, zajedno sa izvještajem Komore, kao i o programu rada za 2016. godinu, a sve u smislu sadržaja navedenih dokumenata. Dogovoreno je da se u prilogu Izvještaja o radu Odbora dostavi i aktuelizirani Program rada, kao i da se, u vezi s tim, zatraži informacija od nadležnih u Ministarstvu o tome da li su u Budžetu Federacije BiH za 2016. godinu planirana sredstva za Odbor te da se uputi dopis Komori u kome će se zatražiti dostavljanje Izvještaja o radu Komore za 2015. godinu, kao i informacija o aktuelnom stanju u Komori. Pored toga, dogovoreno je da se uputi dopis Ministarstvu kojim će se zatražiti informacija vezano za izradu novog Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH u kontekstu položaja Odbora kako bi Odbor dao svoj doprinos u izradi Zakona, kao i informaciju o planiranju sredstava za rad Odbora u Budžetu Federacije BiH za 2016. godinu i davanja podrške za rad odbora.

Na jedanaestoj sjednici Odbora, održanoj 24.03.2016. godine, Odbor je razmatrao Izvještaj o radu Revizorske komore Federacije BiH i Izvještaj o nadzoru i provjeri kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora za 2015. godinu te je Odbor, nakon rasprave, donio zaključak da će Odbor dostaviti Vladi Federacije, posredstvom Ministarstva, Izvještaj o radu Komore za 2015. godinu, uz popratni akt u kojem će se dati osvrt Odbora na dostavljene dokumente Komore. Takođe je dogovoreno da će se pripremiti dopis prema Komori, kao sugestije i primjedbe Odbora na dostavljene dokumente. Pored toga, Odbor je razmatrao radni tekst Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH te je dogovoreno da svi članovi Odbora pojedinačno pregledaju dostavljenu radnu verziju Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, razmijene primjedbe i zapažanja međusobno elektronskim putem i kroz učešće u Okruglom stolu, koji je zakazan u Ministarstvu 05.04.2016. godine na temu

novog zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, na drugi primjeren način dati doprinos u izradi novog Zakona. Odbor je uputio dopis Ministarstvu vezano za dostavljeni tekst Zakona.

Na dvanaestoj sjednici Odbora, koja je održana 29.04.2016. godine, Odbor je usvojio Informaciju o usvajanju izvještaja Odbora za 2015. godinu i Programa rada Odbora sa Finansijskim planom za 2016. godinu na sjednici Vlade Federacije održanoj 15.04.2016. godine kojoj je, ispred Odbora, prisustvovao gosp. Šain. Pored toga, Odbor je usvojio Informaciju sa Okruglog stola održanog u Federalnom ministarstvu finansija 05.04.2016. godine na temu radnog teksta Zakona o računovodstvu i reviziji Federaciji BiH. Okruglom stolu su, ispred Odbora, prisustvovali g-đa. Žilić i gosp. Jahić. U informaciji je, između ostalog, navedeno da su predstavnici Ministarstva istakli da su određene pismene sugestije i primjedbe ugradili u tekst Zakona, te je postignut dogovor o tome da se takav, korigovani tekst dostavi svim učesnicima sastanka i određen je rok, do kraja mjeseca aprila 2016. godine, za dostavljanje sugestija i primjedbi od strane učesnika na sastanku. S tim u vezi, dogovoreno je da će Odbor uputiti dopis Ministarstvu vezan za dostavljeni korigovani tekst Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije BiH u kojem će se izraziti stajalište Odbora koje je rezultat pojedinačnih izjašnjenja svih članova Odbora. Dopis će prije upućivanja Ministarstvu, biti prosljeđen svim članovima Odbora na uvid i izjašnjenje. Navedeni dopis upućen je Ministarstvu 06.05.2016. godine u kom je navedeno da je većina sugestija i primjedbi koje je Odbor uputio u svom prethodnom dopisu uvažena prilikom izrade korigovanog teksta Zakona, ali da je Odbor mišljenja da je potrebno član 33. radnog teksta Zakona uskladi sa MRS-1-Prezentacija finansijskih izvještaja, tačka 10. koji je jedini relevantan pokazatelj kako bi trebali izgledati finansijski izvještaji, sa akcentom na tačku f., a zbog sve više primjećenih zloupotreba u praksi sa tzv. prepravljanim finansijskim izvještajima.

Pored toga, g-đa. Žilić je, ispred Odbora, učestvovala na Ministarskoj konferenciji u organizaciji i po pozivu Svjetske banke, zajedno sa predstavnicima državne i entitetskih vlasti BiH, te predstavnicima profesionalnih tijela računovođa i revizora. Tema navedene konferencije bila je Finansijsko izvještavanje-reforma u Evropi i Centralnoj Aziji, u okviru koje se razgovaralo o ulozi finansijskog izvještavanja na ekonomski razvoj zemalja i prioritetima u toj reformi, te mogućnostima kako da javni sektor pomogne razvoju privatnog sektora.

Na Trinaestoj sjednici Odbora, održanoj 24.05.2016. godine, usvojen je Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o izboru Predsjedavajućeg i Zamjenika predsjedavajućeg Odbora, u kome je za Predsjedavajućeg Odbora predložen gosp. Haris Jahić, a za Zamjenika Predsjedavajućeg Odbora gosp. Nedžad Tuće.

Na sjednici su, između ostalog, razmatrane operativne aktivnosti vezane za Program rada Odbora za 2016. godinu, te je s tim u vezi, dogovoreno da se do iduće sjednice Odbora razmotre Statut Komore i Pravilnik o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora te da se pripremi izjašnjenje o istim.

Osim toga, dogovoreno je da se Komori uputi zahtjev za dostavljanje Upitnika koji popunjavaju društva za reviziju i koji služi za obavljanje inidrektne kontrole, kao i detaljan izvještaj Komisije za nadzor i provjeru kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora o svim do sada izvršenim kontrolama, te da bi se trebalo zatražiti dostavljanje ovih izvještaja kontinuirano, u roku od sedam dana od dana sačinjavanja tih izvještaja. Navedeni zahtjev je upućen Komori 06.06.2016. godine.

U okviru iste tačke dnevnog reda navedene sjenice dogovoreno je da se otpočne sa nadzorom nad registracijom društava za reviziju i ovlaštenih revizora u smislu da se Ministarstvu pošalje obavještenje u kome će biti navedeno da će članovi Odbora u zakazano vrijeme izvršiti kontrolu dokumentacije priložene uz zahtjeve za izdavanje licenci društvima za reviziju i ovlaštenih revizora te da se pripremi izjašnjenje o istim. Navedeni akt je upućen Ministarstvu 06.06.2016. godine, tako da je Odbor otpočeo sa operativnim aktivnostima predviđenim u Programu rada za 2016. godinu.

Na Četrnaestoj sjednicu Odbora, održanoj 21.06.2016. godine je, između ostalog, u okviru operativnih aktivnosti vezanih za Program rada Odbora za 2016. godinu, razmatran Statut Komore i tom prilikom je, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, Odbor donio zaključak da je potrebno izvršiti izmjenu člana 67. Zakona, a onda i člana 62. Statuta Komore kako bi se propisalo koju vrstu izvještaja, koju dokumentaciju, na koji način i u kojim rokovima je Komora dužna, radi provođenja javnog nadzora od strane Odbora, dostavljati Odboru.

Nadalje, obavezan sadržaj Zapisnika Komisije za nadzor i kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora je propisan članom 25. tačka 5. Statuta, a u vezi sa tačkom 9. istog člana Statuta, ali prema odredbama Zakona o upravnom postupku zapisnikom se trebaju utvrditi bitne činjenice koje se odnose na predmet nadzora, te se mjera (u ovom slučaju to je nalog) ne izriče Zapisnikom. Ova odredba Statuta proizilazi iz člana 65. stav 7. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09 – u daljem tekstu: Zakon), što znači da je potrebno u tom smislu mijenjati odredbu Zakona.

Odbor je dalje konstatovao da je potrebno izvršiti izmjenu člana 13. Statuta Komore. Prema navedenoj odredbi Statuta pravo glasa na skupštini imaju samo društva za reviziju kao članovi Komore, dok ovlašteni revizori koji su po sili Zakona i Pravilnika o načinu i uslovima izdavanja, obnavljanja i oduzimanja licenci ovlaštenim revizorima i društvima za reviziju („Službene novine Federacije BiH“ br: 12/10, 42/10, 17/13 i 55/13 – u daljem tekstu: Pravilnik) uslovljeni članstvom u Komori vezano za izdavanje licence, nemaju pravo glasa u radu i odlučivanju skupštine Komore.

Pored navedenog, na sjednici je razmatran akt Komore broj: P-10-10/16 od 07.6.2016. godine koji je stigao Odboru kao odgovor na dopis Odbora broj: 01-04-26/16 od 06.06.2016. godine, kojim je, u svrhu provođenja ovlaštenja i izvršavanja Zakonskih obaveza Odbora, zatražena određena dokumentacija od Komore. U vezi s tim, Odbor je donio zaključak da će ponovo uputiti dopis Komori (naslovljen na Predsjednika, Upravno vijeće i Predsjednika Skupštine Komore), u kojem će se izraziti negodovanje zbog odgovora Komore, te ponovo zatražiti od Komore dostavljanje

tražene dokumentacije pozivajući se na zakonska ovlaštenja i dužnosti Odbora, kao i da će u dopisu biti naglašeno da Odbor nema namjeru obraćati se stručnim tijelima Komore, već da odgovorni organi Komore (Predsjednik i Upravno vijeće Komore) trebaju osigurati tražene podatke za nesmetani rad Odbora.

Odbor je na sjednici informisan o provedenom nadzoru obavljenom u Ministarstvu na osnovu ovlaštenja iz člana 66. stav (3) tačka 1) Zakona, kao i o tome da je sačinjen zapisnik koji sadrži utvrđene činjenice, a koji je ostalim članovima Odbora dostavljen putem e-maila 19.6.2016. godine. Donesen je zaključak da će Odbor, na narednoj sjednici, razmatrati Zapisnik o provedenom nadzoru sa prijedlogom dopisa koji će se kao preporuke Odbora na osnovu provedenog nadzora dostaviti Ministarstvu, zajedno sa Zapisnikom koji usvoji Odbor.

Na Petnaestoj sjednici Odbora, održanoj dana 12.07.2016. godine, je razmatran Zapisnik o provedenom nadzoru u Federalnom ministarstvu finansija sa prijedlogom dopisa koji će se, kao preporuke Odbora na osnovu provedenog nadzora, dostaviti Ministarstvu. Navedeni dopis je, u skladu sa zaključkom sa Petnaeste sjednice Odbora, upućen Ministarstvu 18.07.2016. godine.

Na navedenoj sjednici Odbora su, između ostalog, u okviru operativnih aktivnosti vezanih za Program rada Odbora za 2016. godinu, razmatrani akti Komore i to: Pravilnik o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora i Godišnji upitnik Komore za potrebe nadzora. U vezi sa razmatranim aktima Komore, Odbor je donio zaključak da je u Pravilniku o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora uočio nelogičnosti u smislu postojanja sukoba dužnosti te ukazuje da se navedeno ima u vidu kod izmjene regulative te da Odbor cijeni da bi se, po hitnom postupku, trebale izmijeniti sporne odredbe Pravilnika na način da se Odbor informiše o nalazima i nepravilnostima utvrđenim u provođenju kontrole društava za reviziju i ovlaštenih revizora. Odbor je, nadalje, donio i zaključak u kome je navedeno da Odbor smatra da je potrebno u Pravilniku dodati novo poglavlje, prije poglavlja VIII. Prijelazne i završne odredbe, a u kome bi bilo propisano izvještavanje Odboru (koje informacije treba dostavljati i u kojoj dinamici) te da Odbor, na zahtjev, može imati uvida u sve materijale i informacije kojima raspolažu sva tijela Komore, kao i da bi se, s tim u vezi, trebao uputiti Komori i Ministarstvu dopis kojim će se sugerisati izmjena i dopuna Pravilnika, u skladu sa obavljenom raspravom i zapažanjima.

Nakon rasprave i razmatranja u vezi sa Godišnjim upitnikom Komore za potrebe nadzora, Odbor je zaključio da smatra da je potrebno da se razrade rubrike E1.7. – E1.10 kao bi se imali podaci i o neprofitnim organizacijama.

Odbor je dalje, u okviru dnevnog reda, razmatrao i Prijedlog dopisa Komori u kome je izraženo negodovanje zbog prethodno zaprimljenog odgovora Komore, a u vezi sa zahtjevom Odbora za dostavu dokumentacije te je donešen zaključak da se navedeni dopis uputi u predloženom tekstu, što je i učinjeno 13.07.2016. godine.

Odbor je 26.07.2016. godine zaprimio akt Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora uz koji su dostavljeni pojedinačni zapisnici o,

do tog datuma izvršenom direktnom nadzoru te je dogovreno da se isti razmotre na naredno sjednici Odbora.

G-đa. Žilić je, ispred Odbora, učestvovala u Regionalnoj konferenciji na temu javnog nadzora i kontrole kvaliteta rada revizorskih društava, održanoj u Podgorici 28. i 29.07.2016. godine.

Na Šenaestoj sjednici Odbora, održanoj 26.08.2016. godine je, između ostalog, razmatran prijedlog akta koji se treba uputiti Komori i Ministarstvu, a vezan je za razmatranje akata Komore i to: Pravilnika o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora i Godišnjeg upitnika Komore za potrebe nadzora. Navedeni dopis je upućen Ministarstvu 21.09.2016. godine.

Na navedenoj sjednici Odbora su dalje razmatrani Zapisnici o provedenoj kontroli kvaliteta rada društava za reviziju dostavljenih od strane Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora. Tokom rasprave članovi Odbora su dali određene primjedbe vezane za primjenjeni uzorak u smislu da je premali te da je potrebno da Odbor da određene prijedloge vezane za odabir uzorka, kao i da je u Zapisnicima, hronološki posmatrano, vidljiv napredak te su izrazili podršku radu Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora.

U vezi sa navedenom raspravom donesen je zaključak da će Odbor na sljedećoj sjednici razmatrati Pravilnik o minimalnom obliku i sadržaju dokumentacije revizije te pozvati Predsjednika Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora na sjednicu kako bi se direktno upoznali sa radom Komisije i eventualnim izazovima u radu.

Na Sedamnaestoj sjednici Odbora, održanoj 27.09.2016. godine, prisustvovao je gosp. Emir Zajimović, Predsjednik Komisije za nadzor kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora (u daljem tekstu: Komisija), koji je na sjednicu pozvan da učestvuje u radu sjednice u okviru tačke dnevnog reda koja se odnosi na razmatranje Pravilnika o minimalnom obliku i sadržaju dokumentacije revizije (u daljem tekstu: Pravilnik). Gosp. Zajimović je članove Odbora pobliže upoznao sa radom Komisije i problemima u radu sa kojima se Komisija u dosadašnjem radu susrela. Odbor je izrazio punu podršku radu Komisije te je, takođe, nakon razmatranja Pravilnika donio zaključak da je u vezi sa istim potrebno definisati minimalnu dokumentaciju revizije, jer je u ovakvoj formi propisan širi okvir, odnosno oblik i sadržaj dokumentacije revizije. Dalje je zaključeno da je potrebno uputiti akt Ministarstvu i Komori vezano za razmatranje Pravilnika, a u kome će biti date primjedbe i sugestije Odbora vezane za isti, kao i zatražiti od Komore usvojenu Minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada, što je i učinjeno 18.10.2016. godine.

Članovima Odbora je u materijalima za Sedamnaestu sjednicu Odbora dostavljen i akt Komore broj: 16-0829-FMF-1/zh od 29.08.2016. godine u kome je navedeno da tri društva za reviziju (BDO d.o.o. Banja Luka, Revizija ADRA d.o.o. Brčko i Revizor d.o.o. Sarajevo) ne ispunjavaju zakonske uslove za obavljanje revizije

u Federaciji BiH, obzirom da, kako je navedeno, nemaju u radnom odnosu zaposlenog jednog ovlaštenog revizora sa važećom licencom. U vezi s tim zaključeno je da je potrebno uspostaviti koordinaciju između Komore i Ministarstva po ovom pitanju te uputiti akt Komori i Komisiji da se iskoordiniraju procedure kako bi Odbor eventualno mogao postupati po Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH (član 68. stav (1) Zakona – u kome je propisano da će Ministarstvo, na prijedlog Komore i uz prethodnu saglasnost Odbora, donijeti rješenje o brisanju iz registra društva za reviziju i proglašenju nevažećom licencu ako je, između ostalog, ostao bez zaposlenog ovlaštenog revizora s važećom licencom) a zbog činjenice da je Ministarstvo preduzimalo određene aktivnosti prema predmetnim društvima. Navedeni akt je upućen 18.10.2016. godine.

Pored toga je g-đa. Žilić članovima Odbora prenijela iskustva sa Konferencije održane u Podgorici, kojoj je ona prisutvovala ispred Odbora, te istakla da je konferencija bila korisna obzirom da su učestvovali predstavnici iz zemalja okruženja (Hrvatska, Srbija, Makedonija, Crna Gora) te su se razmijenila međusobna iskustva. Osim toga je napomenula da je prisustvovala 19. Međunarodnom simpoziju u Neumu, koji je organizovao FEB d.d. Sarajevo te da je održala prezentaciju na temu Nadzor i kvaliteta rada revizorskih društava sa osvrtom na stanje u Federaciji BiH, a u okviru koje je promovisala i rad Odbora.

Članovima Odbora je u materijalima za ovu sjednicu dostavljena i informacija, potpisana od strane četiri člana Upravnog vijeća Komore, u kojoj je navedeno da je Predsjednik Komore sazvao vanrednu skupštinu Komore te da je naveo da podnosi neopozivu ostavku i dao prijedlog dnevnog reda Skupštine u kome je, pored ostavke i prijedloga za održavanje izborne skupštine predložena i tačka Rasprava o Nacrtu Zakona te je navedeno da ti članovi Odbora smatraju da se Skupština treba sazvati samo po prvoj tački dnevnog reda i traže od Odbora da u skladu sa članom 61. Statuta Komore razmotri navedeno. S tim u vezi Odbor je 28.09.2016. godine uputio odgovor članovima Upravnog vijeća Komore i Komori u kome je navedeno da Odbor smatra da je potrebno razmotriti mogućnost odgode održavanja Skupštine Komore kako bi se omogućilo da se na istoj sjednici razmotre ostavka Predsjednika Komore - Predsjedavajućeg Upravnog vijeća Komore i izbor novog člana Upravnog vijeća Komore, a u skladu sa Statutom Komore i Poslovníkom o radu Skupštine Komore.

Na Osamnaestoj sjednici Odbora, održanoj 31.10.2016. godine je, između ostalog, usvojen prijedlog Predsjedavajućeg Odbora, g-dina. Jahića, da se jedna tačka dnevnog reda koja se odnosi na razmatranje akata Komore i to Minimalne metodologije obavljanja provjere kvaliteta rada, pomjeri za narednu sjednicu Odbora, uvažavajući značaj samog akta koji treba biti razmatran i na koji se Odbor oslanja u svom radu, kao i činjenicu da Odbor na sjednici nije u punom sastavu.

Pored toga, zaključeno je da se prije održavanja naredne sjednice Odbora od Komore zatraže informacije o provedenim kontrolama kvaliteta rada ovlaštenih revizora i društava za reviziju, ukoliko ih je bilo u međuvremenu, odnosno nakon zadnjeg zaprimljenog izvještaja tj. zapisnika o kontroli.

Odbor je 19.10.2016. godine od Komore zatražio informaciju o Skupštini Komore održanoj 04.10.2016. godine te je Komora, 25.10.2016. godine, dostavila Nacrt Zapisnika sa Skupštine Komore kao odgovor na navedeni akt Odbora. Nakon razmatranja pomenutog akta Komore, donešen je zaključak da Odbor uputi dopis Komori u kome će biti navedeno da je potrebno da Komora i ubuduće informiše Odbor nakon održanih sjednica Skupštine Komore, kao i da se Odboru dostave usaglašene primjedbe Komore na Nacrt Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH upućene Ministarstvu u skladu sa zaključkom sa Skupštine Komore. Navedeni akt je, u skladu sa zaključcima Odbora sa Osamnaeste sjednice, upućen Komori 14.11.2016. godine. U navedenom aktu Odbor je naveo da očekuje da će Upravno vijeće nastaviti sa radom, u skladu sa Statutom Komore, a do izbora novih članova i Predsjednika Komore.

Na Devetnaestoj sjednici Odbora, održanoj 22.11.2016. godine, usvojen je prijedlog da se uputi Urgencija Komori vezano za dopis Odbora u kome je zatražena informacija o eventualno provedenim kontrolama kvaliteta rada ovlaštenih revizora i društava za reviziju nakon zadnjih dostavljenih zapisnika o kontroli te je navedeno da Komora i ubuduće informiše Odbor nakon održanih sjednica Skupštine Komore i da se Odboru dostave usaglašene primjedbe Komore na Nacrt Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH upućene Ministarstvu u skladu sa zaključkom sa Skupštine Komore. Takođe je usvojen prijedlog da se uputi dopis i Ministarstvu u kome će zatražiti da se Odboru dostave usaglašene primjedbe Komore na Nacrt Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, a koje su dostavljene Ministarstvu. Takođe je, u vezi sa planiranim aktivnostima iz Programa rada Odbora za 2016. godinu koje se odnose na nadzor nad unutrašnjim uređenjem i organizacijom Revizorske komore te osposobljenost članova za obavljanje poslova iz nadležnosti Komore, dogovoreno da se od Komore zatraže podaci o organizaciji Komore kako bi se isti mogli razmatrati.

Navedeni akti upućeni su Komori i Ministarstvu 14.12.2016. godine.

Pored toga, na navedenoj sjednici Odbora je razmatrana i Minimalna metodologija obavljanja provjere kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora te su se članovi očitovali u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, nakon čega je donesen zaključak da se uputi akt Komori i Ministarstvu, vezano za razmatranje Minimalne metodologije obavljanja provjere kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora, u kome će biti date primjedbe i sugestije Odbora vezane za isti. Navedeni akt upućen je Komori i Ministarstvu 14.12.2016. godine.

Na Dvadesetoj sjednici Odbora, održanoj 16.12.2016. godine, razmatran je prijedlog Programa rada Odbora za 2017. godinu, koji je prethodno elektronskim putem dostavljen članovima Odbora. Nakon kraće rasprave, usvojen je Program rada Odbora za 2017. godinu uz manje korekcije. Dogovoreno je da će Odbor, do 31. decembra, Vladi Federacije BiH, putem Ministarstva, a u skladu sa odredbom člana 66. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, dostaviti Program rada Odbora za 2017. godinu. Navedeni akt upućen je Ministarstvu 27.12.2016. godine.

Pored toga, na navedenoj sjednici Odbora je razmatran je i Finansijski plan Odbora za 2017. godinu. Tokom rasprave po ovoj tački dnevnog reda dogovoreno je da se Finansijski plan za 2016. godinu, koji je poslužio kao temelj za izradu Finansijskog plana Odbora za 2017. godinu, reducira na način da se izuzmu troškovi izrade internet stranice i pečata Odbora, te da se troškovi kontinuirane edukacije umanje za 200,00 KM. Dalje je dogovoreno da je, prilikom izrade realizacija plana, potrebno navesti da je Odbor radio u 2016. godini i da mu nisu dodjeljena sredstva iz budžeta u skladu sa finansijskim planom, nego je isplaćivana naknada u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o visini naknade članovima Odbora za javni nadzor, V.broj: 920/2016 od 15.04.2016. godine. U nastavku je usvojen Finansijski plan Odbora za 2017. godinu u iznosu od 66.000,00 KM te je dogovoreno da će Odbor, do 31. decembra, Vladi Federacije BiH, putem Ministarstva, a u skladu sa odredbom člana 66. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, dostaviti Finansijski plan Odbora za 2017. godinu. Navedeni akt dostavljen je Ministarstvu 27.12.2016. godine.

Nakon toga je Odbor, u okviru 6. tačke dnevnog reda – Tekuća pitanja, kako je prethodno tokom sjednice i dogovoreno, raspravljao o aktu Komore broj: P-10-23/16 od 15.12.2016. godine, koji je zaprimljen 15.12.2016. godine i koji predstavlja odgovor na akte Odbora broj: 01-04-50/16 od 07.11.2016. godine i Urgenciju od 12.12.2016. godine i akt broj: 01-04-55/16 od 12.12.2016. godine. Nakon kraće rasprave, dogovoreno je da se o navedenom odgovoru informiše Ministarstvo, odnosno da se uputi dopis Ministarstvu vezano za problem neadekvatne komunikacije između Komore i Odbora, zbog opstrukcije predsjednika Komore.

3. FINANSIJSKI PLAN I NJEGOVO IZVRŠENJE ZA 2016. GODINU

U skladu sa odredbama Zakona, Odbor se finansira iz sredstava Budžeta Federacije BiH.

Odlukom Vlade Federacije BiH V.broj: 920/2016 od 14.05.2016. godine Članovima Odbora za javni nadzor utvrđena je mjesečna neto naknada u visini od po 500,00 KM za obavljanje aktivnosti u skladu sa čl. 66 i 67. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH te je utvrđena naknada u iznosu od 200,00 KM za tehničko lice Odbora.

U nastavku se daje tabela izvršenja finansijskog plana Odbora za 2016. godinu:

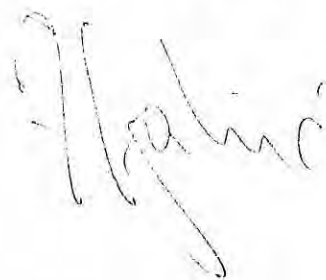
PRIHODI			RASHODI		
Opis	Planirano (KM)	Ostvareno (KM)	Opis	Planirano (KM)	Ostvareno (KM)
Prihodi iz Budžeta FBiH	70.000,00	23.001,29	Bruto naknade članovima Odbora za 2016. godinu	36.000,00	21.556,85
Ostali prihodi	0,00	0,00	Administrativni troškovi (angažman stručnog saradnika Ministarstva)	3.400,00	1.444,44
			Putni troškovi	20.000,00	0,00
			Troškovi kontinuirane edukacije	4.800,00	0,00
			Izrada internet stranice i pečata Odbora	3.800,00	0,00
			Troškovi platnog prometa, poštarine i kancelarijskog materijala	1.500,00	0,00
			Ostali troškovi	500,00	0,00
Ukupno:	70.000,00	23.001,29	Ukupno:	70.000,00	23.001,29
Višak/manjak 31.12....					

Ukazujemo na činjenicu da Odbor nije ni mogao raditi i realizovati planirane aktivnosti za 2016. godinu, jer mu nisu stavljena na raspolaganja potrebna sredstva u skladu sa odobrenim Finansijskim planom za 2016. godinu.

U prilogu se daje prijedlog Finansijskog plana Odbora za 2017. godinu, te program rada za 2017. godinu, koji je ranije, putem Federalnog ministarstva finansija, upućen Vladi Federacije BiH.

PREDSJEDAVAJUĆI ODBORA

Prof. dr Haris Jahić

REVIZORSKA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: S-10-3/17

Datum: 18.01.2017. godine

Na osnovu člana 14. stav 1 tačka c) i stav 2 Statuta Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine, Skupština Komore, na sjednici održanoj 18.01.2017. godine usvaja

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2016 GODINU

Revizorska komora Federacije Bosne i Hercegovine, obavljajući poslove i djelujući u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u BiH i Statutom Komore, svoje aktivnosti u 2016 godini usmjerila je na ostvarivanje zadataka Komore usvojenim na Skupštini u okviru Plana rada za 2016 godinu. U 2016 godini održane su dvije sjednice Skupštine Komore. Održano je šest sjednica Upravnog vijeća.

Rad stručne službe u domenu vođenja Registara članstva, te zaštita podataka koji se vode u bazi podataka Komore i njihova objava su se odvijali kontinuirano i ažurno.

Na dan 31.12.2016 godine u Revizorsku komoru Federacije BiH bilo je učlanjeno 106 društva za reviziju i 378 ovlaštenih revizora. Prikupljanje članarine i doprinosa za finansiranje aktivnosti Komore te kvalitetno i pravovremeno obavljanje općih administrativnih i računovodstvenih poslova za službene potrebe Komore je ostvareno bez većih poteškoća. Na dan 31.12.2016 naplaćeno je 90% od ukupno obračunate članarine.

U 2016 godini, u skladu sa aktima kojima su propisana načela i smjernice za vršenje kontrole i provjere kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora, te utvrđenim planom, izvršene su aktivnosti prikupljanja podataka, analize izvještaja i obavještenja u svrhu nadzora nad kvalitetom rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora (indirektni nadzor). U skladu sa usvojenim planom ostvaren je direktni nadzor i kontrola kvalitete rada nad društvima za reviziju. O ovim aktivnostima je Komisija za nadzor i kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora sačinila poseban izvještaj za Skupštinu.

Organizirana su četiri jednodnevna edukacijska seminara u okviru programa stalnog stručnog usavršavanja ovlaštenih revizora, sa dinamikom sprovođenja programa, načinom izvođenja, literaturom, i predavačima u okviru kontinuirane profesionalne edukacije čije provođenje verificira, odnosno vrednuje Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika/djelatnika FBiH. Cilj edukacije je bio poboljšanje kvaliteta i vrijednosti ljudskog kapitala u revizorskoj profesiji u cilju podizanja kvalitete pružanja revizorskih usluga. Metodom prezentacije, te praktičnih primjera uz interaktivne sesije sa otvorenim diskusijama realizirani su sljedeći edukacijski sadržaji:

- Seminar „Metodologija revizije-Studija slučaja (simulacija revizije) Modul 1“ održan 25.05.2016 godine.
- Seminar „Aktivnosti planiranja revizije “ održan 12.07.2016 godine,
- Seminar "Metodologija revizije-Studija slučaja (simulacija revizije) Modul 2" održan 15.11.2016 godine,
- Seminar "EU Direktive i Nacrt Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH " održan 21.12.2016 godine.

U okviru edukacije prenošena su znanja usvojena na treninzima u organizaciji Svjetske banke u koje su uključeni predstavnici Komore. U toku 2016 godine predstavnici Komore su sudjelovali na dvije radionice/treninga u organizaciji Svjetske banke održanim u Beču, te su putem e-linka bili uključeni u nekoliko edukacijskih sesija, preko kojih su prezentirana odnosno razmjenjivana znanja i materijali, koji su kasnije korišteni u edukacijskim aktivnostima Komore.

Pismena komunikacija sa Federalnim ministarstvom finansija u 2016 godini se odvijala bez većih poteškoća. Gotovo u cijelosti ona je bila vezana za Nacrt novog Zakona o RiR. Dokument u vidu „radnog teksta“ je Komori dostavljen krajem marta odnosno početkom aprila i nakon toga je pretrpio više prednacrtnih i nacrtnih verzija nakon kojih je svaki put distribuiran članstvu Komore na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija. Predstavnici Komore bili su prisutni na Okruglom stolu u Ministarstvu, a vezano za Nacrt novog Zakona. Vlada FBiH je početkom jula usvojila Nacrt zakona o RiR, te je po ovom saznanju, a u svrhu djelotvornijeg angažiranja po ovom pitanju formirana posebna radna grupa sa zadatkom da prikupi primjedbe i prijedloge članstva te usaglasi jedinstven tekst primjedbi Komore na tekst Nacrta. Radna grupa je obavila svoj zadatak i prezentirala objedinjeni dokument. Međutim, nakon saznanja da je Vlada usvojila nacrt i da je sve manje vremena za djelovanje, uslijedili su brojni pozivi i obrazloženi zahtjevi članstva za održavanjem vanredne Skupštine na kojoj bi se razmatralo ovo pitanje i Komora zauzela jedinstven stav. Na Skupštini održanoj 04.10.2016 odlučeno je da se radna grupa proširi dodatnim članovima, te da se polazni materijal kojeg je pripremila radna grupa usvoji, uz rok od 7 dana za dostavu dodatnih prijedloga, primjedbi i komentara na Nacrt. Po isteku navedenog roka radna grupa u proširenom sastavu, je postojeće i pristigle prijedloge razmotrila i sastavila jedinstveni prijedlog koji je ispred Komore poslat Ministarstvu.

Odboru za javni nadzor revizije je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH dostavljen izvještaj o radu Komore usvojen na prethodnoj redovnoj Skupštini. Sa Odborom se u 2016 odvijala gotovo isključivo pismena komunikacija. Predsjednik Komisije za nadzor i kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora je na poziv Odbora učestvovao na jednom zajedničkom sastanku.

Realizacija utvrđenog programa i plana rada Komore u 2016 godini zasnivala se na usvojenom Finansijskom planu Komore, po principu da se Komora u cijelom obimu finansirala iz sopstvenih prihoda, što podrazumijeva sredstva od članarina i naknada članstva.

U realizaciji zadataka utvrđenih Programom i planom rada za proteklu godinu učestvovala su tijela Komore i stručna služba, a prema potrebi angažirana su eksterno i druga lica u skladu sa Statutom Komore

Sarajevo, 18. januar/siječanj 2017. godine

Predsjednik Skupštine
Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine

Ivanka Brkić, dipl.ecc., s.r.

REVIZORSKA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

**Komisija za nadzor i provjeru kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih
revizora**

**IZVJEŠTAJ O NADZORU I PROVJERI KVALITETA RADA REVIZORSKIH
DRUŠTAVA I OVLAŠTENIH REVIZORA ZA 2016. GODINU**

Sarajevo, decembar 2016. godine

1. POLAZNE OSNOVE

Revizorska komora Federacije BiH (u daljem tekstu: Komora) u okviru svojih nadležnosti definisanih odredbama člana 61. Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH broj 83/09) nadzire kvalitet rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora a prema potrebi vodi postupke i poduzima potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti uklone i sankcionišu.

Cilj provođenja nadzora i provjere kvaliteta rada je doprinos jačanju revizijskih usluga i povećanja stepena povjerenja korisnika finansijskih izvještaja, odnosno povjerenja prema revizorima i revizorskim društvima koja su registrovana u Federaciji BiH, jačanja ugleda revizorske profesije u Federaciji BiH, te zaštite javnog interesa.

U cilju realizacije funkcije nadzora i kontrole kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora Skupština Komore je Odlukom broj: S-10-5/15 od 16.04.2015. godine imenovala Komisiju za nadzor i kontrolu kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora, kao tijelo Komore, u sastavu:

1. Emir Zajimović, predsjednik,
2. Gordana Bajramović, član,
3. Fadila Ibrahimović, član.

Nadzirana godina obuhvata period od 01.01. do 31.12.2014. godine i od 01.01. do 31.12.2015. godine. Komisija za nadzor i kontrolu kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora je provela nadzor i provjeru kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora u skladu sa svojim nadležnostima propisanih članom 65. Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH broj 83/09), članom 25. Statuta Revizorske komore FBiH, Pravilnika o nadzoru i provjere kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora broj: S-10-4/15 od 16.04.2015. godine, te u skladu sa Planom i programom rada Komisije za 2016. godinu.

2. PLAN I PROGRAM NADZORA

Plan i program rada Komisije za 2016. godinu usvojen je od strane Upravnog Vijeća Komore dana 16.02.2016. godine.

Polazna osnova pri izradi Plana i programa rada Komisije za 2016. godinu su odredbe Zakona o računovodstva i revizije kojima su definisane nadležnosti i zadaci Komore u području nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora.

Plan i program nadzora izrađen je na temelju:

- informacija dobivenih od revizorskih društava kroz Godišnji upitnik za 2014. i 2015. godinu i

- podataka iz izvještaja o poslovanju revizorskih društava iz drugih javno dostupnih izvora.

Polazeći od ciljeva provedbe nadzora i kontrole kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora, te kriterija zakonitosti njihovog poslovanja, uvrđenih nepravilnosti u primjeni Međunarodnog standarda kontrole kvalitete (MSKK1), Međunarodnih revizijskih standarda (RrevS) i Kodeksa profesionalne etike (dalje: Kodeks), nastavljeno je i u 2016. godini obavljanje direktnog nadzora.

Komisija je u toku 2016. godine obavila kontrolu i nadzor osamnaest revizorskih društava.

3. NADZOR I PROVJERA KVALITETA RADA

Nadzor i provjera kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora u nadziranim godinama 2014. i 2015. proveden je od strane Komisija kroz aktivnosti indirektnog i direktnog nadzora, a sve u skladu sa Zakonom, Statutom, Pravilnikom i Minimalnom metodologijom.

3.1. Indirektni nadzor

Postupak indirektnog nadzora za nadzornu godinu obuhvatio je obradu i analizu dostavljenih Godišnjih upitnika za 2015. godinu koje za potrebe nadzora dostavljaju revizorska društva do 30.04. za prethodnu godinu, a sve u skladu sa članom 22. Pravilnika o nadzoru i provjeri kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora.

3.1.1. Provođenje

Prije provođenja indirektnog nadzora obavljene su pripremne radnje koje su uključivale pripremu i distribuciju Obavijesti o dostavljanju Godišnjeg upitnika za 2015. godinu.

Nadzor prikupljanjem i analizom izvještaja i obavještenja, odnosno Indirektni nadzor je postupak kontinuiranog praćenja poslovanja i promjena u poslovanju društava za reviziju, kroz sistematski pregled dostavljene i dostupne dokumentacije, a aktivnosti su obuhvatile:

- Prikupljanje i analizu izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji su propisani Zakonom i podzakonskim aktima;
- Prikupljanje i analizu izvještaja, obavještenja, izjava i ostalih podataka koji su dostavljani na zahtjev Komore;
- Obradu dostavljenih Godišnjih upitnika sa podacima za 2015.godinu i podacima o:
 - a) upravljačkoj strukturi,

- b) ulaganjima na osnovu kojih je društvo za reviziju direktno ili indirektno steklo vlasničke udjele u drugoj pravnoj osobi, te svakom naknadnom ulaganju u toj pravnoj osobi,
 - c) promjenama akta o osnivanju, statuta i drugih statutarnih akata,
 - d) promjenama ugovora o saradnji s drugim revizorskim društvom ili ovlaštenim revizorom ili odlukama o sklapanju novog ugovora s drugim revizorskim društvom ili ovlaštenim revizorom,
 - e) zaključenju polise osiguranja od profesionalne odgovornosti za štetu koju može prozrokovati (iznosa pokrića i specifikacija predmeta osiguranja),
 - f) zaposlenicima (ukupan broj, od toga broj ovlaštenih revizora, broj asistenata, broj administrativnog osoblja, radni status po svim kategorijama),
 - g) ukupnom broju revizorskih angažmana o reviziji finansijskih izvještaja koji su zaključeni s klijentima za prethodnu izvještajnu godinu, od kojih posebno iskazati ukupan broj ugovora sa subjektima od javnog interesa, te ukupnom broju ugovora koji su zaključeni za druge vrste revizijskih angažmana i srodnih usluga,
 - h) ukupnom broju revizorskih izvještaja za prethodnu izvještajnu godinu koje je potpisao revizor ovlašten za potpisivanje revizorskih izvještaja (prikaz po svakom revizoru pojedinačno),
 - i) ukupnom iznosu naknada za obavljene usluge revizije finansijskih izvještaja, ukupnom iznosu naknada za ostale revizijske poslove i ukupnom iznosu naknada od dodatnih djelatnosti (razvrstano po kategorijama djelatnosti).
- Prikupljanje i analizu obavještenja i informacija dobijenih iz drugih izvora, a vezanih uz obavljanje usluga revizije i provjeru ispunjavanja uslova za obavljanje usluga revizije.

Indirektni nadzor u punom obimu je otpočeo 03.05.2016. godine neposredno po isteku roka za dostavu Godišnjih upitnika za 2015. godinu.

Zaključno sa 31.12.2016. godine u FBiH je bilo 106 registrovanih društava za reviziju (DZR), koji imaju licencu Ministarstva finansija FBiH (četiri registrovana u toku 2016. godine), od čega četiri iz Republike Srpske i tri iz BD.

3.1.2. Najvažniji nalazi

Redni broj	Naziv	Iznos u 000 KM
1.	<i>Broj revizorskih društava</i>	102
2.	<i>Zapošleno osoblje</i>	503
2.1.	Ovlašteni revizori	165
2.2.	Assistentni revizije	171
2.3.	Ostali uposleni	167
3	<i>Ukupan prihod</i>	27.576
3.1.	Prihod od usluga revizije	15.229
3.2.	Prihod od računovodstvenih usluga	5.045
3.3.	Prihod od ostalih usluga	7.302
4.	<i>Broj obavljenih revizija</i>	3.047
5.	<i>Broj revizorskih društava angažovanih u reviziji kod:</i>	
5.1.	Subjekti od javnog interesa	47
5.2.	Banke	5
5.3.	Mikrokreditne organizacije	4
5.4.	Društva za osiguranje	12
5.5.	Leasing društva	5
5.6.	Investicijski fondovi i društva za upravljanje fondovima	8
5.7.	Ostala velika pravna lica	75
5.8.	Srednja pravna lica	93
5.9.	Mala pravna lica (zakonski neobavezne revizije)	57
5.10.	Revizije projekta	43
5.11.	Ostalo - uvid u finansijske izvještaje i ostale angažmane	27

Na osnovu provedenog indirektnog nadzora i analize informacija i podataka kod određenog broja subjekata nadzora utvrđene su nedostaci i nepravilnosti, koji se odnose na sljedeće:

- Od ukupnog broja registrovanih društava za reviziju, tri društava nisu dostavila Upitnik, odnosno ispunili obavezu koja proizilazi iz odredbi Pravilnika o nadzoru i kontroli kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora;
- Jedan broj društava dostavio je Upitnik naknadno, odnosno nakon isteka roka za njegovu dostavu;
- Ne poštuju se rokovi i obaveze dostave ostalih informacija i podataka, odnosno izvještavanja Komore, a naročito nepoštivanje odredbe o obavještavanju Komore o angažovanju vanjskih eksperata (član 51. Zakona).

3.1.3. Najvažniji zaključci o provedenom indirektnom nadzoru

Na osnovu iznesenih nalaza, može se zaključiti sljedeće:

- Podaci traženi Upitnikom od revizorskih društava nisu dostavljani pravovremeno. Jedan manji broj Upitnika nisu sadržajno potpuni i pravilno popunjeni. Ovim se negativno utiče na blagovremenost, sveobuhvatnost i kvalitet informacija koje se prikupljaju i prezentiraju obradom Upitnika.
- Nedostavljanjem Komori obavještenja o angažovanju vanjskih eksperata koji nisu ovlašteni revizori krše se odredbe člana 51. Zakona, čime se Komori uskraćuju podaci o angažovanju eksperata.

3.2. Direktni nadzor

Postupak direktnog nadzora revizorskih društava i ovlaštenih revizora, u skladu sa Godišnjim planom direktnog nadzora za 2016. godinu, prema vremenskom rasporedu planiranih nadzora i provjere kvalitete otpočeo je u aprilu 2016. godine, nakon održavanja Skupštine Komore. Direktni nadzor odvijao se prema Metodologiji nadzora, u skladu sa Zakonom, Statutom i Pravilnikom.

Komisija je provela redovan direktni nadzor i kontrolu kod osamnaest revizorska društva. Vanrednih nadzora nije bilo.

Priprema i provođenje direktnog nadzora i provjere kvalitete odvijala se kroz sljedeće aktivnosti:

- Upućivanje Obavještenja o početku obavljanja direktnog nadzora i kontrole kvaliteta rada u roku propisanom članom 9. Pravilnika o nadzoru i provjeri kvalitete rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora (Obavjest revizorskom društvu 30 dana prije početka nadzora);
- Pripremu, obradu i kompletiranje dokumentacije za pojedine posjete revizorskom društvu koji je obuhvatao podatke i informacije iz službenih podataka Registra komore;
- Obavjest revizorskom društvu i dogovor o terminu planiranog nadzora, organizovanje posjete i obezbjeđenje tehničkih uslova za rad Komisije i provedbu planiranog nadzora;
- Provođenje direktnog nadzora u skladu sa nalogima koji su obuhvatili sljedeće provjere:
 - pregled sistema interne kontrole kvaliteta;
 - provjeru nezavisnosti licenciranog ovlaštenog revizora i društva za reviziju u odnosu na obveznika revizije;
 - provjeru usklađenosti postupaka revizije sa MrevS i MSKK1;
 - ocjenu kvaliteta u pogledu angažiranih resursa (sastav revizorskog tima i radni sati);
 - pregled obračunatih cijena za usluge revizije i
 - neposredu provjeru kvaliteta rada ovlaštenih revizora;
- Izrada radnih materijala prema Minimalnoj metodologiji obavljanja provjere kvaliteta rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora;
- Sastavljanje Zapisnika o provedenom direktnom nadzoru u skladu sa članom 65. Zakona i njegovo dostavljanje subjektu nadzora.

3.3. Najvažniji nalazi i zaključci

Provedenim redovnim direktnim nadzorom i analizom informacija i podataka prikupljenih od subjekata nadzora nisu utvrđena značajnija odstupanja u primjeni Zakona, MRevS-a, MSKK1, Pravilnika o minimalnom obliku i sadržaju radne dokumentacije obavljanja revizije i Kodeksa profesionalne etike revizora.

Nadzirana društva za reviziju i njihovi ovlašteni revizori su se u svom radu pridržavali principa nezavisnosti.

Najznačajnija zapažanja Komisije obavljanjem Direktnog nadzora i kontrole u 2016. godini odnose se na:

- *izostanak komunikacije sa prethodnim revizorom;*
- *utvrđivanje i dokumentovanje povezanih lica u subjektima revizije;*
- *provođenje i dokumentovanje revizijskih procedura potvrđivanja zalih;*
- *provođenje i dokumentovanje revizijskih procedura za sudske sporove;*
- *potrebu uspostave sistema interne kontrole kvalitete;*
- *dokumentovanja sastanaka održanih sa Upravom revidiranih društava;*
- *povezanost izdatog revizorovog mišljenja sa sadržajem zabilješki na koje se revizor poziva u svom mišljenju, odnosno, dostatnost i primjerenost sadržaja zabilješki koje se odnose na pojedine bilansne pozicije priloženih revidiranih finansijskih izvještaja;*
- *obezbjedenje nezavisnih eksternih potvrda novčanih sredstava i potraživanja,*
- *u jednom nadziranom društvu za reviziju polisom o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi društvo moglo prouzročiti neadekvatno izraženim revizorskim mišljenjem nije bio pokriven period od jednog mjeseca;*
- *uz uvažavanje specifičnosti malog revizorskog društva, uspostavljeni postupci i procedure za provođenje nadzora nad sistemom internih kontrola kvalitete rada Društava i ovlaštenog revizora u praksi nisu u potpunosti obezbjeđene;*
- *problem arhiviranja revizorske dokumentacije;*
- *zapažanja Komisije se naročito odnose na adekvatno dokumentovanje: provedenih revizorskih procedura koje se tiču prihvatanja revizorskog angažmana, planiranja revizije uključujući razumjevanje subjekta, procjenu rizika uključujući povezana lica i prevare, stjecanje razumjevanja internih kontrola subjekta te uspostavljanje politika i postupaka kontrole kvalitete u skladu sa zahtjevima MSKK1.*

Uočena zapažanja nadzirana revizorska društva su otklonila ili prihvatila da otklone u narednom periodu.

Od ukupno nadziranih osamnaest revizorskih društava jedno Društvo ne ispunjava uslove za obavljanje usluga revizije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09).

4. PREPORUKE

Prema iskustvu i saznanjima iz nadzora provedenog tokom 2016. godine, provedba nadzora i provjera kvalitete rada u organizaciji Komore nailazila je na razumijevanje, dobro prihvatanje i saradnju od strane subjekata nadzora, zainteresovanost i spremnost za poboljšanje kvalitete rada u skladu sa zahtjevima i pravilima struke. Subjekti nadzora podržavaju rad i napore Komisije s ciljem podizanja kvalitete rada uz očekivanje revizora za kontinuiranom profesionalnom edukacijom revizora od strane Komore u funkciji zakonitosti i pravilnosti rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora.

Revizorskim društvima i ovlaštenim revizorima se predlaže da nastave dosljednu primjenu Zakona, MRevS-e, MSKK1, Pravilnika o minimalnom obliku i sadržaju radne dokumentacije obavljanja revizije, Kodeksa profesionalne etike revizora i ostalih pravila struke.

Podatke tražene Upitnikom, revizorska društva trebaju dostavljati Komori pravovremeno i iste potpuno i pravilno popunjavati u pogledu traženih podataka i informacija.

Obezbjediti kontinuitet polisa o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi privrednim društvima moglo pričiniti neadekvatno izraženo revizorsko mišljenje, propisana članom 50. Zakona o računovodstvu i reviziji uz istovremenu zaštitu revizorskih društava u slučaju nastanka eventualne štete.

Komori blagovremeno dostavljati Obavještenja o angažovanju vanjskih eksperata koji nisu ovlašteni revizori, sa ciljem da Komora provodi aktivnosti unapređenja i profesionalne zaštite struke.

Komisija naglašava potrebu uvažavanja i u praksi adekvatno dokumentovanje provedenih procedura zahtjevanih po MSSK1, te adekvatno dokumentovanje primjene Pravilnika Komore o minimalnom obliku i sadržaju radne dokumentacije obavljanja revizije.

Nadzor i provjera kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora tokom nadzorne 2014. i 2015. godine, u cjelosti je realizovana u okvirima planiranog ostvarivanja zakonske i statutarne obaveze Komore u jačanju ugleda revizijske profesije u Federaciji BiH i doprinosa jačanju kvaliteta rada ovlaštenih revizora i revizorskih društava registrovanih u Federaciji BiH, te osiguravanju poslovnog povjerenja korisnika revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja.

Sarajevo, 30.12.2016. godine

Komisija za nadzor i provjeru kvalitete rada
društava za reviziju i ovlaštenih revizora

Emir Zajimović, Predsjednik